

Julia Burgers-Drost

*Boeket van
verlangen*

Alle bloemen bloeien – trilogie deel 3



Uitgeverij Zomer & Keuning

‘En... hoe zie ik eruit? Denk je dat ik in deze jurk ouder overkomt, Violet? Nou ja, ouder, ik bedoel meer: waardig, een echte schooljuf?’ Margriet Heyblom maakt een pirouette, de wijde rok van haar gestreepte japonnetje zwiert om haar slanke lichaam. Het koperkleurige haar danst op de schouders, de grijze ogen in het sproetengezichtje stralen vol verwachting.

De vijf jaar oudere zus volgt iedere beweging, kijkt kritisch, maar ook liefdevol, zoals alleen een familielid dat de ander na aan het hart ligt, kan doen.

Nadenkend komt het antwoord. ‘Jij... ik vraag me af wat mamma gezegd zou hebben als ze haar baby van toen nu kon zien!’ Violet kijkt langs Margriet heen naar de kast waarop een foto staat van een vrouw met hetzelfde weelderige haar als de beide meisjes. Dat de uitdrukking van de ogen zo geheel anders is dan van de twee, ontgaat hun, zelfs bij het ouder worden is de jong gestorven moeder idool gebleven. Het grote voorbeeld. Het was een wedstrijd: wie van de vier dochters Heyblom leek het meest op mamma Fleur?

Margriet staakt haar dans, roerloos tuurt ze naar haar zusje. Ze heeft haar moeder niet bewust gekend, moet het doen met de verhalen die in de loop der jaren mooier en gaver zijn geworden. Zacht merkt ze op: ‘Ik denk, als jij of de anderen zoiets zeggen, vaak: voor mij is het belangrijker wat Sabine ervan vindt!’ Hierbij doelend op hun vaders tweede vrouw, die voor de toenmalige tienjarige Margriet de moederrol vervulde.

Violet fronst haar wenkbrauwen. Geïrriteerd merkt ze op: ‘Vanzelf, van Sabine krijg je een adequate reactie. Je gaat na de proefles zeker bij pappa langs? Het is vlak in de buurt. Doe ze mijn groeten, ik kom nog wel aanwippen voor de vakantie, zeg dat maar.’ Ze richt haar aandacht nu vol op Margriet. Warm klinkt haar stem als ze zegt: ‘Je ziet er lief uit, volwassen, helemaal onze kanariepiet niet meer! Als ze jou daar niet nemen zijn ze hier!’ Ze tikt tegen haar voorhoofd, springt op en omarmt haar zusje.

‘Jij... wat zal ik je missen als je hier wegtrekt. We hebben samen

fijne jaren gehad, nietwaar? Ik weet nog niet of ik na jou een ander in de flat wil hebben. Als jij de baan krijgt, ga je dan weer thuis wonen?’

Zover heeft Margriet nog niet nagedacht. Ze gaat zitten, vouwt de wijde rok om haar benen, die aan spijkergoed gewend zijn.

‘Thuis wonen? Ik denk niet dat het een goed idee zou zijn. Pappa vormt met Sabine en de jongens een echt nieuw gezin, waar wij viertjes toch niet bij horen. Bovendien heb ik zoveel eigen spullen verzameld. Eerlijk gezegd vind ik het thuis ook te onrustig, Violet. Vooral als pappa weekenddienst heeft, dat zijn we ontwend. Nee, stel dat ik de baan krijg, ik zoek een flatje als dit, of een piepklein huisje tussen de stad en het dorp in. Wie weet! Per slot van rekening heb ik nog vier sollicitaties lopen en twee oproepen voor een gesprek. Uit mijn jaar hebben er al minstens tien een baan en een paar anderen gaan verder studeren. Brr, ik vind het welletjes zo!’

Violet, zelf gymnastieklerares op een scholengemeenschap, doet maar geen pogingen meer om haar zusje te interesseren voor het eigen vak.

‘En pappa stilletjes maar hopen dat een van ons medicijnen zou gaan studeren. Wel, aan Iris had hij in dat opzicht niets, die was getrouwd voor iemand het zich realiseerde. Alleen Anemoon had genoeg hersens om te studeren,’ memoreert ze.

Margriet lacht blij. ‘En die werd ook schooljuf, ik geloof dat haar enthousiasme mij indertijd op dit spoor heeft gezet. Oh, Violet, ik ben me toch zenuwachtig! Vind je dat ik me op moet maken? Oogschaduw en zo... een streepje onder de ogen? Bah, die ellendige sproeten ook!’

Violet schudt haar hoofd. ‘Als jij je hebt opgemaakt, frutsel je constant aan je gezicht. Niets staat zo raar als uitgelopen oogschaduw. Joh, blij jezelf! Een paar schuifjes in je haar, zodat het niet steeds voor je gezicht valt en een vleugje eau de toilette is voor jou genoeg. Kom, trek die jurk uit en hijs je in je gewone kloffie. Gaan we gezellig stadten, ik trakteer je op een lunch, mits je geen hoge eisen stelt.’

Margriet springt op. Wat zal ze Violet missen! Niet laten merken nu. Waardig en rechttop begeeft ze zich naar haar eigen kamer,

waar de spiegel haar onnodig lang boeit. Afschuwelijk om zo onzeker te zijn. Als een berg ziet ze op tegen de proefles. Vannacht, zo vermoedt ze, komt er van slapen niet veel terecht. Had ze maar iets van het vrijmoedige dat tekenend is voor Violet, die zich overal en altijd hetzelfde weet te presenteren. Zuchtend wendt ze zich af van het eigen beeld. De jurk wordt zorgvuldig in de kast gehangen.

Zodra Margriet in haar verkleurde spijkerbroek schiet, komt het gevoel iemand te zijn een beetje terug. Misschien kon ze toch maar beter in haar daagse outfit ter proefles gaan!

Ze bindt het haar op tot een paardenstaart, trekt een fleurig bedrukt T-shirt over haar hoofd. Even alle praktisaties van zich afschudden, dat moet lukken!

‘Zal ik echt niet meegaan, meid? Dan heb je onderweg wat afleiding, en mij in de buurt te weten als je bezig bent is toch een troost?’

Margriet schudt heftig nee. Ze schuift het kettinkje om haar hals, waaraan een margrietje bengelt, heen en weer.

‘Zie ik er heus goed uit? Straks kom ik verkreukeld aan!’ zucht ze.

‘Je ziet eruit om door het spreekwoordelijke ringetje te halen,’ zegt Violet met zusterlijke zekerheid.

‘Voorzichtig zijn, ja?’ Ze overhandigt Margriet de sleutels van haar auto, weet dat de begeleidende opmerking overbodig is. Margriet en onvoorzichtigheid, dat valt niet te rijmen.

Samen begeven ze zich naar de parkeerplaats waar de auto’s van de flatbewoners een eigen plaatsje hebben.

Margriet stapt in, gespt de gordel vast. Haar zus leunt door het geopende raampje. ‘Bedenk maar als je bezig bent dat ik voor vanavond wat lekkers aan het koken ben. Niet te lang bij pappa en Sabine blijven treuzelen, meteen bellen, hoor!’

Margriet knikt, voelt zich opeens kalm worden. Dit is niet de eerste proefles, waarschijnlijk ook niet de laatste. Ze mag warempel, zo oordeelt ze zichzelf, wel wat meer godsvertrouwen aan de dag leggen! Per slot van rekening moet uit je gedrag, handel en wandel blijken of je praktizerend christen bent!

‘Dag Violtje, ik bel zo snel mogelijk! Bedankt voor je steun!’

De afstand naar de plaats van bestemming is nog geen drie kwartier rijden en als er niet zoveel vrachtverkeer op de weg was, zou Margriet nog binnen die tijdslimiet de straat waarin de school staat, ingereden zijn. Ze is ruimschoots op tijd, kan op haar gemak een plaats voor de auto vinden.

Ze dwingt zichzelf rustig te zijn, niet te frummelen aan het zilveren margrietje. Het feit dat ze zo dolgraag in deze omgeving een baan wil hebben, maakt dat ze meer gespannen is dan normaal.

Ze verheugt zich op de komende zelfstandigheid, ook al zal ze het samenwonen met Violet missen. Anderzijds is er het verlangen in de buurt te zijn van de rest van de familie. Pappa, Sabine en hun zoontjes, de oudste zus, Iris, en haar man. Ze hebben zo’n hecht clubje gevormd, zijn zulke familiedieren! Klaagt zus Anemoon ook niet dikwijls dat ze de afstand Assen-ouderlijk huis te ver vindt?

Langzaam, verdiept in gedachten, stapt Margriet uit. De meesten van haar vriendinnen peinsden er niet over een benoeming in de buurt van hun familie te prefereren boven een waar dan ook. Ze haalt haar ranke schouders op. Zij toevallig wel, nou en?

Ze neemt de overvolle tas uit de bagageruimte. Materiaal dat de lesjes moet ondersteunen of als uitgangspunt moet dienen. Bij elkaar genomen een heel gewicht. In ieder geval gaat ze op zeker! Want je weet van tevoren niet wat er op een jou onbekende school wel en niet aanwezig is.

Het is een prachtige zomermorgen. Rondom het schoolgebouw bloeien en geuren rozen in vele kleuren. De muren zijn deels met klimop begroeid, het weelderig groeiend blad verdoezelt de oudheid van de stenen.

Een strak pleintje scheidt het schoolgebouw van de huizen aan de overzijde. Stel dat ze de baan krijgt, dan wordt dit haar uitzicht. Kan ze in het najaar het blad zien vallen van de kastanjebomen die als bewakers het kort geschoren gazon van het pleintje onderbreken.

De woningen aan de overzijde, zo ontdekt Margriet, worden door bejaarden bevolkt. Oudere echtparen kuieren genoeglijk

gearmd de straat uit, een man is traag aan het schoffelen en twee vrouwen staan, naar elkaar toegebogen, te praten. Zo te zien gelijktijdig; van luisteren zal niet veel terechtkomen, veronderstelt de toeschouwer.

Margriet maakt zich los van de omgeving, het moet er nu van komen. Een draaiërig gevoel dat op onpasselijkheid lijkt, kruipt in haar omhoog.

Straks, zo weet ze uit ervaring, als ze eenmaal binnen is, zal het over zijn. Langzaam, als wil ze de eerste indrukken opzuigen, loopt ze op het gebouw toe. Een paar vrouwen passeren haar op hun fietsen, werpen een vluchtige blik op de tas. Margriet hoort ze mompelen. Het woord sollicitante bezorgt haar kippenvel.

Het plein is betegeld, aan het eind is duidelijk een stuk gereserveerd voor de kleuters. Houten klimrekken en een zandbak, een schuurtje waarin hoogstwaarschijnlijk spelmateriaal.

Gelijk met de vrouwen is Margriet bij de brede voordeur. Uit een van de geopende ramen komt een barse stem. Duidelijk een leraar die aan vakantie toe is, meent Margriet.

De vrouwen knikken. 'U komt vast proefles geven!' zegt de een. Ongevraagd geeft ze informatie omtrent de reden van hun aanwezigheid. 'Wij zijn leesmoeders! Leuk hoor, we worden echt bij het schoolgebeuren betrokken!'

Margriet knikt maar eens. 'Waar zou ik me kunnen melden?' Gelukkig is aan haar stem niet te horen hoe nerveus ze is.

Op dat moment komt een man om de hoek van de lange gang aangebeend. Zonder dat het haar gezegd wordt weet Margriet dat hij de directeur is. Een goede veertiger, grijzend bij de slapen. Een type dat waarschijnlijk geen spijkerbroek bezit, zelden wat anders draagt dan een kostuum.

Hij knikt naar de vrouwen. 'Er is al koffie, dames!'

Dan richt hij zijn volle aandacht op Margriet. De handdruk is warm, zijn vriendelijke begroeting komt op haar over als een soort gewoonte. Hij noemt zijn naam: 'Rein Blanckestein.' En dan: 'Je hebt vast wel trek in een kop koffie, nietwaar? Kom, dan stel ik je voor aan de collega's, we hebben dadelijk pauze.'

Margriet is blij dat ze extra aandacht heeft geschonken aan haar uiterlijk. Iets meer zeker van zichzelf neemt ze in de ruime ver-

gaderkamer plaats op een aangewezen stoel.

‘We hebben om beurten pleinwacht, zoals gebruikelijk. Vandaag maken we echter graag van het aanbod van de leesmoeders gebruik. We vinden het namelijk van groot belang dat het hele team kennismaakt met de sollicitanten. Vroeger was het uitsluitend een bestuurskwestie, moet je nagaan! Eh... vertel eens, ben je verwant aan Onno Heyblom, de arts in het dorp hier vlakbij?’ Margriet knikt, voelt zich opeens een beetje meer thuis.

‘Dat is mijn vader, kent u hem?’

Rein Blanckestein vindt dat hiermee te veel is gezegd. ‘Hij nam eens waar voor onze eigen dokter toen een van onze kinderen in het weekend ziek werd. Dat is alles. Maar kom, ik zal eens achter koffie aangaan!’

Margriet dwingt zichzelf aandacht te schenken aan de dingen om haar heen, tracht afleiding te vinden. Ze leest de titels van de boekenruggen die in het gelid op de planken staan, als waren het nepkafstenen zoals ze in kasten van meubelzaken staan.

De deur kiert open, een vrouw van Rein Blanckesteins jaargang zo te zien, gluurt om het hoekje. ‘Ha, je bent er al. Je heet Margriet Heyblom, nietwaar?’ Margriet staat op, drukt de smalle hand van de vrouw, die erg haar best doet jonger over te komen dan ze is. Het donkere haar is duidelijk geverfd, past niet echt bij de huidskleur. De rimpeltjes om de ogen verklappen dat ze veel lacht.

‘Zeg meteen maar Sieneke, hoor! Ik ben de kleuterleidster uit het team. Een échte.’ Ze lacht parelend. ‘Een met een heuse kleuteropleiding! En reken maar dat ze zuinig op me zijn.’

Margriet lacht mee, kent het probleem waarop deze Sieneke doelt. Sinds de eenwording kleuter en lager onderwijs zijn veel oude waarden in het slop geraakt. Waaraan ondermeer de opleidingen en het overheidsbeleid schuldig zijn.

‘Ik heb graag stage gelopen op de kleuterafdeling!’ Margriet voelt zich ontspannen. ‘Maar toch kies ik voor de iets oudere kinderen. Voor zover een mens te kiezen heeft.’

Sieneke dist verhalen op over collega’s die na twintig dienstjaren in de hoogste groepen opeens voor kleuters worden gezet. ‘Omdat het niet anders kan. Dan zeg ik: arme kleuters en arme

man! Zo moet ik er niet aan denken voor twaalfjarigen te moeten staan!’

Een meisje uit de hoogste groep brengt een blad beladen met koffiebekers binnen, gluurt stiekem naar Margriet, die het niet kan nalaten het kind een knipoogje te geven. Ze voelt zich verwant aan de roodharige krullenbol. Het meisje bloost, begrijpt zo’n beetje wat die nieuwe juf daar denkt.

Buiten gaat een gejoel op, de pauze is aangebroken. Sienekes collega’s komen een voor een binnen. Margriet voelt dat ze haar scherp opnemen, als wordt ze gewogen. Vriendelijke afstandelijkheid typeert de sfeer. De genoemde namen glijden langs haar heen.

Johan... Nico... Petra. Deze laatste lijkt bijzonder zelfbewust, Margriet krimpt een beetje ineen.

Petra hoeft niet veel moeite te doen om gehoor te krijgen als ze spreekt. Haar donkere stem boeit zonder meer. Echt knap is ze niet, wat door charme ruimschoots wordt vergoed. Een oordeel durft Margriet zich niet over haar te vormen. Waarom zou ze ook, houdt ze zichzelf voor. Wie weet ziet ze Petra na deze dag nooit weer!

De jonge leraren kunnen het goed met elkaar vinden, doen hun best Margriet in hun gesprek te betrekken. Halen herinneringen op aan de eigen proeflessen. Margriet merkt best dat Rein Blankestein iedere gesproken zin registreert, haar reacties als het ware vastlegt.

Hij neemt het woord pas na het tweede kopje koffie. ‘Daar zijn de dames en heren bestuursleden. Kom lui, het is onze tijd!’ Hij staat op, knoopt zijn colbert dicht en geeft een rukje aan zijn das, die onmogelijk nog rechter kan worden getrokken dan ie al zat.

Sieneke legt even ter bemoediging een hand op Margriets schouder. ‘Houd je taai, meid!’ fluistert ze.

Ook de twee onderwijzers, van wie Margriet nu al niet meer weet wie Nico is en wie Johan, knikken haar toe. Alleen Petra verlaat de kamer zonder meer.

Even is Margriet alleen. Als de deur opengaat en een meisje verschijnt dat iets ouder is dan zij zelf, kijkt ze verbaasd.

‘Ik ben geen bestuursmens, wees gerust! Ik ben de juf uit de klas waar jij proefles gaat geven.’

Ze sluit de deur nadrukkelijk. Zonder zich verder voor te stellen geeft ze informatie. ‘Het is een rustige groep, niet zenuwachtig zijn! Alleen een jochie met wit stoppelhaar verpest de boel nog wel eens, probeert je ongetwijfeld uit. Let op hem en alles gaat goed! Als je hem kort houdt, durven zijn volgelingen ook niets. Sterkte, kind!’

Beduusd kijkt Margriet naar de deur die achter de rug van de juf in het slot valt. Lang kan ze er niet over nadenken, de bestuursleden betreden de ruimte.

Namen, die Margriet het ene oor in en het andere uit fladderen. Handen worden gedrukt. Erger dan een examen vindt ze dit soort situaties. Straks als ze voor de kinderen staat, zal ze zich op hen en dat wat ze wil zeggen concentreren. Bijna lijfelijk voelt ze de aanwezigheid van de andere twee opgeroepen sollicitanten. Concurrentie, het maakt van alles in haar los. Onzekerheid omtrent het eigen kunnen, maar ook vechtlust om te willen winnen.

Ze moppert op zichzelf. Waar blijft ze nu met haar eigenlijke levensinstelling? Ze gelooft niet zomaar aan een hogere macht die toezicht houdt, je leven inspireert. Voor haar is er maar één waarheid wat dat betreft. Ze vertrouwt op de levende God, die Zijn Zoon naar de aarde heeft gezonden. Op Hem mag ze werkelijk vertrouwen, ze heeft het meermalen ervaren. Alleen met geloofsgenoten kan ze over deze dingen spreken. Een andersdenkende geeft ze heus de ruimte, maar als ze over de eigen inzichten wil getuigen, is het of haar tong vastgekleefd zit aan het gehemelte.

Rein Blanckstein voert het kleine gezelschap naar het lokaal van groep drie. ‘Op naar de arena!’ lacht een gemoedelijke man, en even legt hij een hand op Margriets schouder. Ze doet hem aan een van de eigen dochters denken, hij is niet blind voor de spanning op het ronde gezichtje.

Margriet lacht nerveus.

‘Ga je gang, juf!’

Margriet wordt door een twintigtal gezichtjes aangestaard, even

is het doodstil in het lokaal. De bestuursleden hebben hun plaatsje ingenomen, Rein gaat als laatste zitten.

‘Alweer een andere juf!’ roept een kind. Ze stoten elkaar aan, de spanning is gebroken. Margriet kijkt uit naar het jochie voor wie ze is gewaarschuwd. Het is bepaald niet moeilijk hem te ontdekken! Hij zit gebogen, trekt zijn met klittenband gesloten schoenen open en dicht. Rits-rits.

Margriet richt zich op. Zij is het die het moet maken. Zij heeft de leiding. Ze heeft niet voor niets een opleiding van vier jaar gevolgd! Het is of ze lichamelijk groeit.

Ze haakt in op de eerste uitroep uit de groep. ‘Alweer een andere juf, en nu maar afwachten wat we gaan doen! Zien jullie deze grote tas? Straks maak ik hem open, voor ik met de bijbelvertelling begin. Eerst gaan we een babbeltje maken. Ik zie dat jullie allemaal een speld op hebben, er hangt een kaartje aan. Slim bedacht van jullie juf, ze heeft je eigen naam erop gezet!’

Een gejoel breekt los. ‘Dat hebben we zelf gedaan, we kunnen al lang onze eigen naam schrijven.’

Margriet vraagt of ze haar naam willen raden. ‘De zus van onze koningin heet net zo!’ Deze hint slaat niet aan. Margriet vist het hangertje uit haar kraag. ‘Zien jullie deze bloem? Wel, daar ben ik naar genoemd!’

Het ijs is gebroken. Juf Margriet kan met het klassengesprek beginnen. De spanning valt van haar af. Het blonde jongetje krijgt niet de kans uit de band te springen, Margriet is dankbaar voor de waarschuwing.

Als ze tot slot voor het bijbelverhaal uit haar tas twee plastic bakken haalt, de ene met zand vult en de andere met grind, zijn de kinderen en bloc geboeid. Ze zet twee huisjes, gemaakt van lego, in de respectievelijke bakken. Een kind mag de plantengieter halen, hem vullen met water. Welk huisje zou bestand blijken tegen een zware regenbui?

‘Eerst ga ik je vertellen wat de Here Jezus zei tegen een groepje mensen...’

De bestuursleden knikken welwillend, leuk gevonden. Je moet maar op het idee komen.

Als Margriet aan het eind van de ochtend met een kort gebed afsluit, beseft ze dat het erop zit.

Tamelijk ordelijk verlaat de groep het lokaal. Rein Blanckstein kijkt op zijn horloge. Het wordt een latertje. Het komende gesprek met het bestuur duurt minstens een half uur.

‘Nog even wat napraten in de kamer.’ Hij loopt aan kop, de bestuursleden volgen als de spreekwoordelijke eendjes in de rij. Margriet drukt de opkomende gevoelens van onzekerheid weg. Nu komt het erop aan, men zal vragen stellen over haar privé-leven, haar godsdienstige inzichten en kerkelijk medeleven.

Een vrouwelijk bestuurslid blijft staan, loopt vervolgens met Margriet op door de hoge gang, waar nog enkele kinderen treuzelen met het verlaten van het gebouw. ‘Opschieten jullie!’ maant Rein beroepsmatig.

Op de tafel in de leraarskamer staan een paar kannen koffie klaar, op een schaal wachten goudkleurige plakken cake.

‘Waarom is Geert er niet?’ vraagt de vrouw aan Margriets zijde. Een ander antwoordt: ‘Compaan heeft z’n handen vol aan zijn gezin. ’t Is geen geheim hoor, zo langzamerhand weet iedereen dat het mis is met zijn huwelijk. Zijn vrouw is naar Australië, waar het kind uit haar eerste huwelijk woont en wie weet gaat ze op zoek naar oude vrienden. Ik heb met Geert Compaan te doen!’

Rein kijkt gehinderd de kring rond. Hij heeft een gruwelijke hekel aan dit soort praat. Vrouwengeroddel, noemt hij het. ‘Laten we tot de orde komen, mensen. Onze juf zal wel een droge keel hebben van het praten. Wie schenkt de koffie?’

Tegen enen is Margriet terug in de zonneschijn, Violets auto lijkt een veilige haven. Ze smakt de tas op de achterbank, kan er niet toe komen dadelijk weg te rijden, en blijft nog even naast de wagen staan.

‘Zit het erop? Viel het mee?’

Hoe heet ze ook al weer? Die vraag lijkt duidelijk op Margriets gezicht te lezen, en degene die het woord tot haar richt schiet in de lach.

‘Al die indrukken en namen ook. Ik ben Petra. ’k Ben wat vroeg

vanmiddag, er is nog zoveel dat afgerond moet worden voor het vakantie is! Ik ben namelijk een perfectioniste. Van welke opleiding kom jij?’

Margriet kan niet anders dan ingaan op de vragen. Ook al heeft ze geen snars zin in een praatje. Was ze nu maar meteen weggereden.

‘Juist ja. Ik heb zelf Gouda gedaan, net als degene die gisteren proefles gaf. Dat geeft gelijk een band. Alsof we elkaar al kenden. Leuk gekletst over de leraren en de heersende toestanden. Enig om de laatste nieuwtjes te horen. Ze is met me mee geweest om te lunchen tussen de middag. Ik maak me sterk dat zij...’ Petra slikt de rest van de zin in, kijkt ietwat medelijdend naar Margriet.

‘Kom, ik verpraat mijn tijd! Zeg, het beste met je!’

Ze laat Margriet worstelend met een gevoel van teleurstelling achter. Als de bestuursleden er ook zo over denken kan zij wel inpakken. Dan is de baan al zo goed als vergeven.

Tot morgenavond moet ze wachten op de beslissing!

Langzaam rijdt ze de rustige buitenwijk van de stad uit, is binnen tien minuten op de weg naar haar ouderlijk huis.

Sabine zal wel een paar broodjes gesmeerd hebben en wat soep bewaard.

Het doet haar goed terug te zijn in de vertrouwde omgeving. Ze parkeert de auto op straat. Haar vaders wagen staat op de inrit, na het spreekuur zal hij ongetwijfeld visites gaan rijden.

Sabine komt haar in de tuin al tegemoet. ‘Ik heb de hele ochtend aan jou moeten denken, meisje. Hoe ging het?’ Ze trekt Margriet moederlijk tegen zich aan, voelt dat de spanning nog niet is geweken. ‘Fijn dat je er bent, je vader is nog net niet met het spreekuur begonnen, ga maar gauw naar hem toe, ik maak de soep vast warm!’

Margriet wordt in de gang bijna omvergelopen door de oudste zoon van Sabine en Onno Heyblom. ‘Hé, reus, jij bent al weer groter geworden!’ lacht Margriet. Ze knijpt de jongen even in een arm. ‘En... Theo, wat wordt het: havo of mavo?’

De stem van het kind slaat trots over als hij roept: ‘Mis, Margriet! Ik mag het atheneum proberen! Goed, hè?’

Lachend begeeft ze zich naar haar vaders spreekkamer. Wat zal pappa trots zijn. Misschien steekt er in Theo een arts, volgt deze Heyblom vaders voetsporen. Nieuwe hoop voor de dokter.

‘Pappa, daar ben ik!’ Als toen ze nog een klein ding was, zo rent ze op haar vader toe.

Onno, arts, man en vader, voelt zich op dit moment dat laatste het meest. De vriendelijke ogen achter de glinsterende brillen-glazen stralen. ‘Margriet, mijn bloemetje, hoe heb je het er afgebracht?’

Ze maakt een sierlijke pirouette in het midden van de spreekkamer. ‘Hoe vind je me als dame, pappa?’ Onno grinnikt. Margriet is de enige van zijn vier meisjes – hij verbetert zichzelf, vindt dat hij beter over jonge vrouwen kan spreken – die op momenten als deze niet uitroept: ‘Lijk ik op mamma?’

Hij trekt haar even tegen zich aan, streelt met de rug van zijn hand de ronde wangen. ‘Wat ben je warm, meisje! Ga maar gauw naar Sabine, die heeft zo het een en ander voor je in petto!’

Margriet kust haar vader. ‘Dit is dan meteen maar het afscheid, dokter. Ik bel zo meteen Violet en ben over een half uurtje weer vertrokken. Dag pappa, morgen weet ik of ik de baan heb. Eigenlijk denk ik van niet!’

Spijtig kijkt Onno Heyblom haar na, pas als de deur achter haar in het slot valt drukt hij op de bel. Het spreekuur is begonnen.

‘Bedankt voor je soepje, Sabine. Eigenlijk zou ik best de hele middag willen blijven, mijn kleine broers ontgroeien me! Ik heb het ook zo waanzinnig druk gehad, er was van alles en nog wat blijven liggen tot het laatst. En nu de spanningen van de proeflessen! Stel dat ik geen baan krijg! Je voelt je ontzettend afgewezen als het weer is mislukt!’

Sabine glimlacht. Wat kent ze deze ‘dochter’ toch goed. Ergens is ze voor haar nog steeds het kleine moederloze meisje dat zat te tobben met een handwerkje. ‘Mevrouw, kunt u breien?’ Wat een vraag aan de eigenares van een handwerkwinkel! En nu zal deze ex-broddelaarster binnenkort zelf kleine meisjes de breikunst aanleren. In ieder geval zal ze alle begrip hebben voor de onhandigen, weet Sabine.

‘Niet zo somber, lieverd. Kom, laten we even in de tuin gaan zitten. Ben je er nog als je vader voor de thee komt?’ Margriet schudt haar hoofd. ‘Ik ga liever terug. Spanning afreageren. Heus, ik ben beslist momenteel geen prettig gezelschap!’

Ze laat haar blik verlangend naar buiten glijden, waar aan het eind van de tuin een zwembad lokt. Het gras is kort gemaaid, de witte stoelen onder de bontgebloemde parasol doen denken aan de reclamefolders zoals ze ieder voorjaar door de brievenbussen rollen.

‘Jammer!’ vindt Sabine.

Margriet glimlacht vaag. Vreemd toch dat je, zodra je een voet over de drempel van het ouderlijk huis hebt gezet, je meteen weer een beetje kind voelt.

Ze kijkt toe hoe haar stiefmoeder het gebruikte serviesgoed op een blad schikt, het op het dressoir plaatst, naast een wit karton waarop een naam staat geschreven.

Margriet leest hardop. Verwonderd roept ze uit: ‘Wat is dat voor een naam? I. Blasko. Het lijkt wel de aankondiging van een goochelnummer of iets dergelijks! Een artiestennaam!’

Sabine neemt het karton in haar beide handen. ‘Imre Blasko. Er moet nog meer op komen te staan!’ Ze neemt een zwarte viltstift ter hand en schrijft er in blokletters onder: ‘Dokter I. Blasko komt per 1 augustus stage lopen in de praktijk. Voordien was hij werkzaam in het MCL te Leeuwarden en in verschillende tehuizen.’ Voor het prikbord in de wachtkamer, begrijpt Margriet.

Ze leest hardop mee. Haar vader heeft af en toe aanstaande artsen meelopen in de praktijk, dikwijls werden de jongelui verliefd op een van de dochters, wat voor de nodige spanning zorgde.

Sabine strijkt over het vel karton. ‘Imre is een Hongaar van geboorte, zijn moeder was Nederlandse, een kennisje van je vader. Imres vader is tijdens de Hongaarse opstand naar Nederland gekomen, hij werd verliefd op de jeugdige Loesje Bergman. Je vader is hen uit het oog verloren toen ze naderhand teruggingen naar Hongarije, Loesje en haar Hongaar zijn beiden arts geworden, Imre, hun zoon, is bijna klaar. Zijn ouders waren vol idealen, dachten er niet over terug te keren naar het Westen. Die hebben wat meegemaakt, Margriet! Ze zijn uiteindelijk in

een ander Oostblokland gaan wonen en werken. Imres vader is niet lang geleden gestorven. Zijn moeder kwam in opstand en verweet de medische wetenschap zo het een en ander. Zij was het die Imre stimuleerde naar haar vaderland te gaan om zijn studie af te ronden. Ze herinnerde zich haar jeugdvriendjes, onder wie je vader. Vandaar het verzoek om hier stage te lopen. Wel, ik ben benieuwd wie we nu weer onder ons dak krijgen!’

Margriet grinnikt. ‘Hopelijk vinden de dorpingen het niet vervelend een buitenlander aan hun ziekbed te krijgen. Men is hier nogal conservatief, om het maar zacht uit te drukken. Brr, een dokter die je niet verstaat! Hoe denkt meneer Blasko dat op te lossen?’

Sabine beweert dat Imre perfect Nederlands spreekt. ‘Vergeet moeder Loesje niet! Alleen een accent verraad zijn herkomst. Ik heb hem slechts per telefoon gesproken, maar kon niet één grammaticale fout ontdekken.’

Margriet verandert van onderwerp, na de opmerking: ‘Ik kom hem wel eens bezichtigen. Sabine, ik ga er vandoor. Morgenavond weet ik meer van de baan. Ik ga er niet over tobben!’

Sabine kijkt even later de vertrekkende auto na. Mooie vooremens. Ze weet dat Margriets gedachten rondcirkelen om één onderwerp. Een korte claxonstoot doet de dokter in zijn spreekkamer even stoppen met een onderzoek. Hij weet dat de groet voor hem bestemd was. En hij wilde dat hij op dit moment wat voor de jongste dochter kon doen, zoals vroeger. Een pleister op een kattenkrab, een kus op de buil die het ronde voorhoofd sierde. Grote kinderen? Grote zorgen.

HOOFDSTUK 2

‘Ik krijg in ieder geval telefoon! Alleen: het duurt wel erg lang!’ klaagt Margriet als de dag na de proefles na acht uur nog geen bericht is gekomen.

‘Joh, je hebt meer ijzers in het vuur! Je moet nota bene overmorgen naar Middelburg voor een proefles. Ik wilde dat ik met je

mee kon. Gingen we na afloop lekker naar het strand. Heerlijk, er gaat niets boven een strandwandeling!

Margriet meesmuilt. 'Zoals gewoonlijk sla jij aan het joggen en ik sukkel met blote voeten door de branding.'

Ze drinken thee, zitten op het piepkleine balkonnetje aan de oostkant, waar de zon hen zelfs aan het eind van de dag nog verwent met haar stralen.

'Stel dat ik de baan krijg, Violet. Dan moet ik Middelburg afbel-len. Dat is pas kicken!'

Violet slooft zich uit de gedachten van het jongere zusje af te lei-den. 'Wat heb je vandaag allemaal gedaan?' Op dat moment rin-kelt de telefoon. Margriet wordt bleek onder haar sproetjes. 'Daar zul je ze hebben. Het spijt ons,' zegt ze hees. De linnen stoel waaruit ze opspringt tuimelt om en met Violet in haar kiel-zog stort ze zich op het telefoontoestel.

'Margriet Heyblom!' Haar stem lijkt koel. Violet vlijt een arm rond Margriets schouders, legt haar oor letterlijk te luisteren.

'Juffrouw Heyblom, het lag in de bedoeling u eerder op de avond te bellen!' zegt de voorzitter van het schoolbestuur. 'Ik zal uitleggen wat de reden van het uitstel is. Het geval wilde dat degene die voor u proefles gaf het beste uit de bus kwam, ze leek uitstekend in het team te passen. Eh... deze juffrouw heeft echter elders een benoeming geaccepteerd, zodat onze tweede keus een kans krijgt. De vraag is, namens het bestuur: accepteert u de benoeming?'

Zo beheerst mogelijk reageert Margriet. Knijpt Violet terug in de arm, een nogal pijnlijke vorm van communicatie.

Tweede keus, tweede keus... dreint het door haar hoofd.

Er wordt een afspraak gemaakt voor een gesprek, misschien wil ze een paar dagen meedraaien met de kleuters die na de vakantie tot haar leerlingen zullen behoren.

'Tot slot: onze hartelijke gelukwensen, juffrouw Heyblom. En tot ziens!'

Violet grist de hoorn uit Margriets hand, kwakt hem terug op het toestel en dwingt haar zusje een wilde rondedans uit te voeren.

Als ze uiteindelijk ademloos op de bank neerploffen, die kra-

kend protesteert, hijgt Margriet: 'Tweede keus, wat een rotgedachte!'

'Tweede keus!' roept Violet onnodig luid. En denkt: ik wist het wel, ik wist wel dat ze zo zou reageren.

'Wat maakt dat nou uit, schatje? Tweede keus, wat een term. Eh... Neem nou pappa's tweede huwelijk, dat gaat fantastisch. Sabine zou zich ook wel zo kunnen opstellen: ik ben slechts een tweede keus! Jij bent jij, je zult zien dat ze achteraf dolblij zijn dat jij het geworden bent! Kom, we gaan feestvieren! Jij belt pappa en ik ruk een fles wijn open!'

Violet voegt de daad bij het woord, neemt zich vast voor Margriets uitlatingen die haar omlaaghalen, te negeren. Ze is geen psychologe, stoelt haar mening op ervaring.

Margriet draait automatisch het nummer van thuis. Hoe heette de juf van groep vier ook alweer... eerst herinnert ze zich slechts de intrigerende lage stem, dan komt het beeld en de naam. Petra! Die gaf ronduit te kennen liever diegene als collega te zien die van haar eigen opleiding af kwam.

'Pappa, hoewel ik tweede keus was, heb ik de baan toch!' Nu pas dringt het tot Margriet door. Ze kan naar Middelburg bellen, de proefles afzeggen. Ze hoeft niet meer naar de brievenbus te rennen als de post is geweest. Ze kan de klasgenoten berichten dat zij nu ook een benoeming heeft. Ze kan haar droom verwezenlijken, een eigen flatje inrichten.

Zelfstandig zijn, net als de andere zussen. Misschien een autootje kopen. Ze kan als ze zin heeft zich thuis laten verwennen, spelen met de kleine Klaas-Jan, die zichzelf Klaas heeft genoemd. Oh... ze gaat morgen de familie rond op zoek naar afgedankte meubels. Net zoals voor haar Iris dat heeft gedaan, later Anemoon en Violet eveneens.

'Meisje, van harte gefeliciteerd! Wanneer krijgen we taart?' Sabine maakt zich meester van de telefoon. Ontroerd zegt ze: 'Proficiat, Margriet. Ik zou zo wel naar je toe willen komen, maar je vader en ik verwachten zo dadelijk Imre Blasko, je weet wel. Zeg me wanneer jullie komen, dan zorg ik voor lekkers. Als je wacht tot het weekend vragen we de anderen ook! Het gebeurt veel te weinig dat we bij elkaar zijn.'

Violet heft een gevuld wijnglas op. Roept naast de telefoon: 'Neem er ook eentje namens ons, Sabine!'

Margriet hoort haar vader op de achtergrond praten, een haar onbekende mannenstem antwoordt.

Even voelt ze zich verwant aan deze Hongaar, die net als zij voor een nieuwe uitdaging staat. 'Proost!' grinnikt ze, en neemt lachend afscheid van haar stiefmoeder.

Violet zorgt er binnen de kortste keren voor dat de stemming feestelijk wordt. Per telefoon nodigt ze een paar vrienden uit. Ze schenkt wijn en fris, strooit met zoutjes en kaasblokjes.

Een leraar, die populair is om het goede contact dat hij met de studenten heeft, laat zich zelfs zien, dringt aan op een reünie, zo tegen de volgende zomervakantie. 'Jullie waren van meet af aan zo'n fijne groep, het zou me spijten het contact te verliezen!'

Als de gasten zijn vertrokken en Margriet bekap is, draaft Violet nog onvermoeid door, ruimt zingend de glazen en kopjes op na ze afgewassen te hebben. 'Je hebt gewoon last van de reactie!' roept ze vanuit de keuken. 'Logisch toch! Ga maar na wat je aan spanning hebt doorstaan. Een mens is niet van elastiek! Enfin, morgen krijg je een kick van jewelste: je kunt Middelburg afbellenen. Wie weet welk persoon nu dankzij jou daar een kans krijgt!' Margriet leegt de asbakken, zet alle ramen wijd open om de verschaalde lucht te verversen.

Ze knipt de lampen een voor een uit, blijft dromend op de drempel van het balkonnetje staan. Onder haar beweegt zich het stadsverkeer in bijna hetzelfde ritme en volume als daags het geval is. Over de daken en boomkruinen glijdt haar blik, die blijft hangen aan het verlichte kruis op de top van een kerktoeren. Hoe vaak heeft ze stilletjes daar troost gezocht en gevonden. Een symbool voor zoveel.

Violet komt naast haar staan. 'Ik zal je erg missen, meisje. Laten we afspreken dat we ons best zullen doen de relatie in stand te houden. Voor je het weet zien we elkaar alleen op verjaardagen en als er wat bijzonders is. Een echte zus is de beste vriendin die je je kunt wensen!'

Margriet glimlacht. Violet, de wildeman uit het gezin, heeft zo

haar verborgen fijne kantjes, die ze zelf pas ontdekte toen ze samen gingen wonen.

‘Jij bent sterk, Violet. Psychisch en ook fysiek, je kunt zoveel aan. Ik zal je steun missen en een en ander nu zelf moeten leren doen.’ Violet legt een arm rond Margriets schouders. ‘Je overdrijft. Ik denk dat ik op mamma lijk, die was blijkbaar sportief, pappa heeft daar nooit wat over verteld. Ik heb het van iemand die een kennis van een kennis was. Ze hield van wilde dingen die gevaarlijk waren in de ogen van anderen. Bergen beklimmen, parachute springen. Jammer dat we zo weinig van haar weten. Net of je altijd blijft zoeken naar een stukje achtergrondinformatie.’

Margriet overdenkt een antwoord. Aarzelend komt het eruit. ‘Mamma? Die zou nu misschien tobben over de eerste grijze haren, of ze had de een of andere kwaal. Ik noem maar wat. Jij blijft haar zien als een jonge bloem, terwijl onze Iris al ouder is dan mamma toen ze stierf, ik bedoel maar.

Violet zucht diep. ‘Jij hebt haar niet gekend, baby’tje dat je was. Kom, we gaan slapen. Ik moet vroeg op, geen zaalgym, lekker buiten een balspel! Truste, juf!’

Margriet sluit de balkondeur, werpt nog een laatste blik op het kruis en langzaam volgt ze het voorbeeld van haar zusje.

‘Kom dan Klaas-Jan, springen!’ Margriet animeert haar bijna vijfjarige halfbroertje bij haar in het zwembadwater te springen. Het gebruide jongenslijfje is een en al spanning. ‘Springen? Ik kan toch al duiken, Margriet! Kijk maar!’

Tot Margriets verbazing belandt het kind na een kleine aanloop met een bijna perfecte duik vlak naast haar. Een stralend koppie komt boven het oppervlak uit. ‘Zie je wel!’

Ze dolt een tijdje met hem, tot een vriendje komt aangerend, een zwemband onder de arm. Ze hijst zich uit het water, schudt het natte haar op haar rug. Even wat afdrogen, dan heerlijk ontspannen op een handdoek. Ze benijdt de broertjes om de weelde van een privé-zwembad. Dat hadden ze zelf eens moeten hebben vroeger! Jammer dat pappa op het lumineuze idee kwam toen ze zelf al hoog en breed uit huis was.

De zon warmt en droogt haar rug, gezien haar aanleg voor sproeten beperkt ze de zomerse bezigheid, zonnen genaamd. De beide jongens maken een spektakel! Als het haar te bar wordt springt ze op. Woensdagmiddag, de kinderen hebben vrij van school. Nog een week, dan begint de grote vakantie. Morgen, zo heeft ze afgesproken, zal ze een dag meelopen met de kleuterjuf van de school waar ze benoemd is.

Woensdagmiddag, ook de meeste dorpswinkels zijn gesloten. Het uitgekiende moment om bij de oudste zus, Iris, op bezoek te gaan. Lekker bijpraten. Vertellen over de baan. Iris drijft al sinds jaren een handwerkwinkel, die indertijd door Sabine is gestart. Aangezien Iris en Erik na al de jaren van hun huwelijk nog steeds kinderloos zijn, lijkt het voor de buitenwacht de normaalste zaak van de wereld dat deze jonge vrouw naast haar man en diens garage een eigen leven leidt. Margriet, gevoelig als ze is, vooral wanneer het haar zusters betreft, heeft zo haar twijfels.

Zou niemand anders die pijnlijke blik zien waarmee Iris de kinderen van de zus uit Assen beziet? Jaloezie? Wie zal het zeggen? Binnenshuis kleedt Margriet zich aan.

'Ga je weg?' vraagt Sabine. 'Jammer, straks komt Imre Blasko, nu loop je hem mis!'

Margriet lacht stralend. 'Ik zal je nieuwste troetelkind vast een dezer dagen nog wel eens ontmoeten! Ik wil naar Iris, ze heeft de winkel dicht en ik hoop haar thuis te treffen!'

Sabine haalt een mandje met aardbeien uit de kelderkast. 'Neem maar mee: van een patiënt. De tweede keer al deze week!' Margriet voelt zich een soort roodkapje als ze met het mandje aan een hand door de verstilde dorpsstraten kuiert. Ontspannen, verlost van examens, scripties die haast-je-rep-je af moesten, de vrees geen baan te krijgen.

Het is niet ver lopen naar de winkelgalerij waar Iris met haar man boven de winkel woont. Echter, niet lang meer, heeft Margriet begrepen uit verhalen door Sabine opgedist. Zo aandoenlijk als die haar best doet de vier dochters uit het eerste huwelijk van haar man op de hoogte te houden van elkaars wel en wee. Een familieband is teer, kan door een kleinigheid worden verbroken. Dat is haar opvatting.